

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

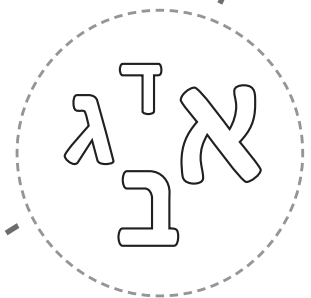
המזכירות הפדגוגית

חוברת טקסטים

מבחן בעברית לכיתה ד

חינוך חרדי

64312

"בוסתן המושבה" – עלון מידע

בואו לצמוח איתנו ב"בוסתן המושבה"

האם חלמתם לבקר בפינת יופי טבעית שאפשר להריח בה את פירות העצים ואפילו לטעום מהם? אם כן, "בוסתן המושבה" מזמין אתכם לחוויה משפחתית בין עצים, צמחים וכינות ישיבה.

מידע למבקרים בבוסתן

פעילויות לבחירה

סדנת יצירה בטבע: הכנת חנוכייה מפלופים,

הכנת מופליל ושרשרת מאצטרובלים.

סדנת אפייה: אפיית עוגות פרי (מפירות

העונה) וטעימת ריבות מפירות הבוסתן.

הדג הצעיר: התנסות בדג באגם שבבוסתן.

חידון בגינת התבלינים: זיהוי תבלינים בעיניים

עצומות בעזרת חוש הטעם וחוש הריח.

שעת סיפור: האזנה לסיפור המשולב

בהפעלת בובות תיאטרון.

מחיר כרטיס הביקור

ילד (עד גיל 16) – 15 ש"ח

למבוגר – 20 ש"ח

לקבוצה (יותר מ-15 אנשים) –

12 ש"ח לכל מבקר

הערות:

- ילד מגיל 3 צריך כרטיס כדי לבקר בבוסתן.
- סיור מודרך ברכבת הבוסתן ושתי פעילויות לבחירה כלולים במחיר הכרטיס.
- מחיר קטיף הפירות בבוסתן הוא 25 ש"ח.
- בשנת שמיטה פירות הבוסתן הם הפקר, והקטיף הוא בלא תשלום.

שעות הביקור

הבוסתן פתוח לקהל בימים ראשון עד חמישי בשעות 12:00-8:00

עברו לחוברת השאלות וענו על השאלות בעמודים 6-7.

שלטי מידע

פיזולוגיה?

עץ נשיר הוא עץ שהעלים שלו נושרים בזמן מסוים בשנה, בדרך כלל בסתיו. בתקופה הזאת, תקופת השלכת, העץ עירום מעלים, עד שהם צומחים שוב.

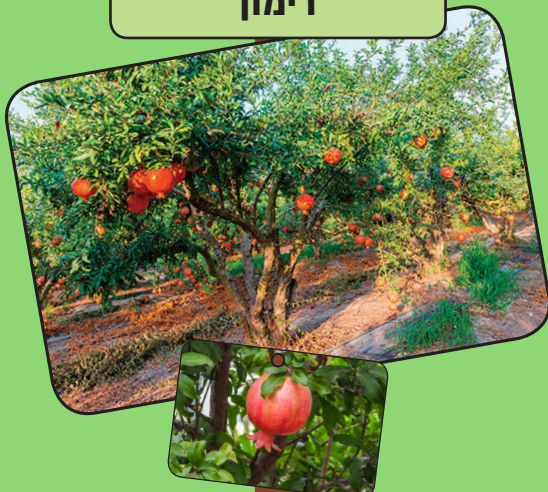
עץ ירוק־עד הוא עץ שחלק מהעלים שלו נושרים במשך השנה, ובזמן עלים חדשים צומחים על ענפים צעירים יותר. לכן תמיד יהיו עלים בעץ ירוק־עד, והוא נראה ירוק כל השנה.

שקד מצוי (שקדייה)

עץ נשיר. פרחי העץ ריחניים וצבעם לבן ונורוד. החלק האכיל שבעץ (השקד) הוא הזרע של העץ. עץ השקד פורח בסוף החורף, ופריחתו מסמלת את בוא האביב. עץ השקד המצוי גדל ברוב אזורי הארץ.

רימון

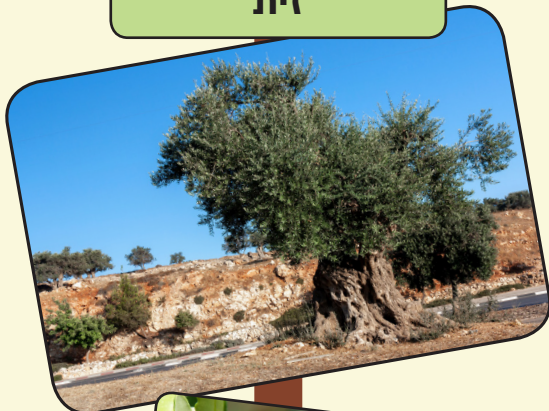
עץ נשיר, אחד משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. העץ נמוך, הפרי שלו אדום, וראש הפרי דומה לכתר. הפרי מלא זרעים אדומים, ובראש השנה נוהגים לברך עליו ולבקש "שירבו זכויותינו כרימון". בשל יופיו של הפרי משתמשים בצורתו כדי לעטר תשמישי קדושה. גם מעילו של הכוהן הגדול היה מעוטר בפעמונים וברימונים. עץ הרימון גדל בכל רחבי הארץ.

אלון מצוי

עץ ירוק־עד. גזע העץ מתעבה מאוד עם השנים.
עלי העץ דוקרניים ומשוננים כמו מְסוּר.
פרי העץ נקרא בָּלוּט, והוא משמש בעיקר
מאכל לבעלי חיים.
עץ האלון המצוי גדל בעיקר בחורשים וביערות
טבעיים, מהר חרמון ועד הרי יהודה.

זית

עץ ירוק־עד, אחד משבעת המינים שְׁנִשְׁתַּבְּחָה
בהם ארץ ישראל. גזע העץ עבה ומפותל,
יש בו חריצים וסדקים הנראים כמו קמטים.
העץ מאריך ימים, והפרי שלו מתאים למאכל
ולהכנת שמן איכותי. שמן עץ הזית שימש
להדלקת המנורה בבית המקדש.
עץ הזית גדל בכל רחבי הארץ, ובייחוד בצפון
הארץ ובמרכזה, עד דרום הרי יהודה.

עצרו!

עברו לחוברת השאלות וענו על השאלות בעמודים 8–11.

סיפור: שבע המתנות המופלאות

**הסיפור מבוסס על פירי הספר "סבתא שִׁמְחָה ושבע המתנות המופלאות" ומעובד על פי.
הספר הוא אחד מתוך סדרת ספרים מאת יפה גנז.**

1 מִדֵּי שָׁנָה בַּחַג הַסּוּכוֹת, סַבְתָּא שִׁמְחָה וּסְבָא נַחְמִיָּה הָיוּ עוֹרְכִים סְעוּדַת חַג בְּסוּכַתָּם בְּרֹחוֹב רִימּוֹן 3 בְּעִיר הַקּוֹדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם. קְרֹבֵי מִשְׁפָּחָה, שְׁכֵנִים וַיִּידִידִים הָיוּ עוֹלִים לְרַגֵּל לְיְרוּשָׁלַיִם לְהַשְׁתַּתֵּף בַּסְּעוּדָה. אִךְ אֶחָד לֹא וִיתֵר עַל הַסְּעוּדָה. נִדְמָה הָיָה כִּי הַסּוּכָה צָרָה מִלְּהַכִּיל אֶת כָּל הַיּוֹשְׁבִים בָּהּ, אִךְ תַּמִּיד הַצִּלִּיחַ אֹרַח נֹסֵף לְהִידַחֵק פְּנִימָה.

5 סַבְתָּא שִׁמְחָה אֶהְבָּה מְאֹד לְאַרְחֵי אֹרְחִים בְּסוּכָה, וְהִהְכֵּנָה לַסְּעוּדָה הַתְּחִילָה עוֹד בְּקִיץ. כַּחוֹדֶשִׁים לִפְנֵי הַחַג הָיוּ יוֹצְאִים סַבְתָּא שִׁמְחָה וּסְבָא נַחְמִיָּה לְמַסַּע מְדְרוֹם הָאָרֶץ וְעַד לְצִפּוֹנָה כְּדִי לְאַסּוֹף מִתְּנוּבַת הַשָּׂדֶה אֶת שְׁבַעַת הַמִּינִים, שְׁבַעַת הַפִּירוֹת שֶׁהַשְׁתַּבַּחָה בָּהֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. סַבְתָּא הָיְתָה מִסְפֶּרֶת לְכָל הָאֲנָשִׁים שֶׁכָּשָׁה בְּדֶרֶךְ שַׁחַג הַסּוּכוֹת מִתְקִיִּים בְּתַקּוּפַת הָאֲסִיף. הִיא גַם סִפְרָה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת לְאַסּוֹף בְּמוֹ יָדֶיהָ אֶת שְׁבַע הַמַּתָּנוֹת 10 הַמוֹפְלָאוֹת, הַטְּעִימוֹת וְהַבְּרִיאוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָעָם יִשְׂרָאֵל: חִטָּה וְשַׁעוּרָה, עֲנָבִים וְתַאֲנִים, רִימוֹנִים חֲמֻצְמֻצִים, זֵיתִים יְרוּקִים וְתַמְרִים מִתּוֹקִים.

בְּבֹקֶר שְׁטוּף שֶׁמֶשׁ פִּתְחָה סַבְתָּא לְרוּוּחָה אֶת דַּלֶּת בֵּיתָהּ וְשִׁאֲפָה עֲמוּקוֹת אֶת הָאווִיר הַצִּלּוּל. "הַיּוֹם יִפָּה כָּל כֶּךָ, נִרְאָה לִי שֶׁכֹּבֵר הִגִּיעַ הַזְמַן. אֶתָּה לֹא חוֹשֵׁב כֶּךָ, נַחְמִיָּה?"

"אֵינִי עוֹמֵד בְּקֶצֶב שֶׁלְךָ, שִׁמְחָה. אֲנִי מֵתְחִיל לְהִזְדַּקֵּן," נֹאנַח סְבָא נַחְמִיָּה וְהַמְשִׁיךְ: "אוּלֵּי 15 הַשָּׁנָה נִעְרֹךְ אֶת הַקְּנִיּוֹת בַּמְּכּוּלַת הַקְּרֹבָה? זֶה הִרְבֵּה יוֹתֵר פְּשׁוּט. מְשָׁנָה לַשָּׁנָה קֶשֶׁה לִּי יוֹתֵר לְצֹאת לְמַסַּע הָאֲסִיף וּלְהִיטְלֹטֵל בְּאוֹטוֹבּוּסִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם."

"אֲבָל זֶה מָה שֶׁמְהַנֶּה כָּל-כֶּךָ. אֶתָּה יוֹדֵעַ הֵיטֵב שֶׁלֹּא עוֹלָה עָלַי לְעֶרֶךְ קְנִיּוֹת בַּשְּׁכוֹנָה כְּשִׁישׁ בְּאִפְשָׁרוֹתַי לְנִסּוֹעַ וּלְהַשִּׁיג יָבֹל טָרִי וְטַבְּעֵי הַיִּיֶּשֶׁר מִן הַקֶּרֶקֶע. הֲרִי כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא חֲנוֹת הַמְּכּוּלַת שְׁלִי! וְתַחֲשׁוּב עַל כָּל אוֹתָם מְקוֹמוֹת יָפִים שֶׁנִּרְאָה בְּדֶרֶךְ. וְחוּץ מִזֶּה," 20 הוֹסִיפָה כְּשֶׁנִּיצוֹץ שׁוֹבֵב בְּעֵינֶיהָ, "אֲנִי מְקוּוֹה שֶׁנִּמְצָא עוֹד כְּמָה דְּבָרִים מְעִינִיִּים בְּדֶרֶךְ."

"בְּכָל זֹאת, נִדְמָה לִי שֶׁהַשָּׁנָה אֲנִי אִישָׁאֵר בְּבֵיתִי, אֲבָל אַחֲכָה לָךְ בְּסוֹף הַמַּסַּע וְאִפְּגוֹשׁ אוֹתָךְ בְּתַחֲנַת הָאוֹטוֹבּוּס," אָמַר סְבָא נַחְמִיָּה. כֶּךָ הוּחַלַּט וְכֶךָ הָיָה.

כעבור כמה ימים יצאה סבתא שִׁמְחָה מן הבית עם סלים גדולים כשכולה חיוכים.
היא נשקה למזוזת עץ הזית הגדולה שבצד הדלת ונוכפה לסבא לשלום.

25 התחנה הראשונה הייתה בחברון, עיר האבות, מקום מערת המכפלה. שם קטפה מהעצים העתיקים זיתים משובחים. התחנה הבאה הייתה באר שבע, שם קָצְרָה אלומות חיטה ושיבולי שעורה מלאות ובריאות משדות ידידים.

מכאן המשיך המסע באוטובוס לכיוון צפון, לעיר צפת, שם גרה דודה שפרה. כמה יָפָה הייתה הדרך! היא עברה את ים כינרת הנוצץ, כבישים מפותלים במורדות הרים גבוהים, בוסתני פרי ומטעים אין-סופיים. בהגיעה לצפת הסתובבה בין הסמטאות והחצרות העתיקות, ובכל מקום ראתה עצי תאנים והמון עצי רימונים. בחצר של דודה שפרה גדל עץ התאנים הכי גדול שסבתא שִׁמְחָה ראתה אי פעם, וממנו קטפה תאנים עסיסיות. גם רימונים מילאה בִּסְלָה. איזו ריבה טעימה היא תבשל מהפירות האלה! הריבה המפורסמת של חג האסיף. היא המשיכה במסעה לפְּקִיעִין ושם קטפה אשכולות ענבים שמהם סבא נחמיה יכין את יֵינוּ המתוק והמיוחד.

בדרכה חזרה לירושלים עצרה סבתא בבקעת בית שאן כדי לאסוף את התמרים המתוקים שכולם אוהבים, אבל אִיָּה! השנה איחרו התמרים להבשיל ועדיין לא היו ראויים לאכילה. אך דבר לא יעצור את סבתא מלהשיג את שבע המתנות המופלאות. היא חשבה להניח את הסלים בירושלים ולצאת שוב. אולי באזור ים המלח היא תמצא תמרים בשלים. שוב ושוב מנתה את מה שהשיגה עד עתה: "חיטה ושעורים, ענבים, תאנים, רימונים וזיתים... אבל התמר... מה יהיה עם התמר? אולי גם באזור ים המלח איחרו התמרים להבשיל? כיצד אפשר לערוך שולחן חג ללא תמרים הַיִּיֶשֶׁר מהטבע? האם השנה איאלץ לקנות תמרים במכולת?" במשך כל הנסיעה הביתה נדדו מחשבותיה מהפירות שבסלים לתמר החסר.

בהגיעה לירושלים המתין לה סבא נחמיה ועזר לה לשאת את הסלים. הם צעדו אט אט עם הסלים הכבדים עד שעברו את החצר של השכן מר חצרוני. לפתע ראתה סבתא שִׁמְחָה שעץ הדקל הגדול בחצרו מלא אשכולות תמרים בשלים ויפהפיים!

"איזה יופי!" היא קראה, ומייד ניגשו למר חצרוני לבקש רשות לקטוף מהתמרים.
בשמחה רבה הוא הביא סולם, טיפס וקטף אשכולות נוטפי דבש. "את רואה," אמר סבא,
"גם על יד הבית צומחים פירות משובחים".

50 סבתא שמחה המאושרת הודתה לשכן, וסבא נחמיה הכריז: "אתה תהיה אורח הכבוד
בסוכה השנה! בזכותך הצלחנו להשלים את מסע האיסוף של שבעת המינים."

עברו לחוברת השאלות וענו על השאלות בעמודים 12–21.

איורים: shutterstock.com

חוברת טקסטים 6431 בעברית

לכיתה ד | חינוך חרדי

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.